

นิพนธ์ต้นฉบับ

บรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์
คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

ดัชนีวรรณ สัตย์ธรรม⁽¹⁾, ชนะพล ศรีฤๅชา⁽²⁾

วันที่ได้รับต้นฉบับ: 1 เมษายน 2562

วันที่แก้ไขบทความ: 25 กรกฎาคม 2562

วันที่ตอบรับการตีพิมพ์: 30 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดชัยภูมิ ประชากรที่ทำการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 748 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและทำการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน และสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามและแนวทางสนทนากลุ่ม ซึ่งแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่าทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 วิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชด้านบรรยากาศองค์การ 0.96 การสนับสนุนจากองค์การ 0.97 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ 0.92 และทั้งหมดเท่ากับ 0.98 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด สถิติเชิงอนุมาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ระดับบรรยากาศองค์การ ระดับการสนับสนุนจากองค์การ และระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D.=0.53), 3.82 (S.D.=0.56), 3.96 (S.D.=0.48) ตามลำดับ และพบว่าภาพรวมบรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.623$, $p\text{-value}<0.001$, $r=0.565$, $p\text{-value}<0.001$) ตามลำดับ ตัวแปร การสนับสนุนจากองค์การ ด้านการบริหารจัดการ บรรยากาศองค์การ มิติความรับผิดชอบ และ มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 45.9

คำสำคัญ: บรรยากาศองค์การ, การสนับสนุนจากองค์การ, การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ, เจ้าหน้าที่สาธารณสุข, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

(1) ผู้รับผิดชอบบทความ นักวิชาการสาธารณสุข
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลุดจอก
อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
(โทร.: 086-8768124,
email: name_sso@hotmail.com)

(2) สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข การส่งเสริม
สุขภาพ โภชนาการ คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Original Article

Organizational Climate and Organizational Support Affecting the Performance of Public Health Personnel under the Primary Care Quality and Outcome Framework at Sub-District Health Promoting Hospital in Chaiyaphum Province

Dadchaneewan Satthum⁽¹⁾, Chanapol Sriruecha⁽²⁾

Received Date: April 1, 2019

Revised Date: July 25, 2019

Accepted Date: July 30, 2019

Abstract

This is a cross sectional descriptive research aimed to study organizational climate and organizational support affecting the performance of public health personnel under the primary care quality and outcome framework at Sub-District Health Promoting Hospital in Chaiyaphum Province. The samples was 155 personnel randomly selected through the stratified random sampling from 748 population. This study was collected both quantitative and qualitative data form focus group guidelines were used to collect the data form 12 key informants. The questionnaire was examined and verified by three experts for content validity with all items were contained the IOC value more than 0.50 for content validity and tested for reliability Cronbach's Alpha Coefficient of organizational climate at 0.96, organizational support at 0.97, the performance of public health personnel under the primary care quality and outcome framework was at 0.92 and the whole editions were at 0.98. All of them were analyzed using descriptive statistics including percentage, mean, standard deviation, median, minimum and maximum, and inferential statistics including Person's product moment correlation and Stepwise multiple linear regressions that the statistical significance was set at $p\text{-value} < 0.05$.

The results showed the performance of public health personnel under the primary care quality and outcome framework, organization climate, organizational support were found at high level with averages score of 3.92 (S.D.= 0.53), 3.82 (S.D.=0.56), 3.96 (S.D.=0.48), respectively. The organization climate, organizational support had moderate relationship with performance of public health personnel under the primary care quality and outcome framework at sub-district health hospital in Chaiyaphum province with statistical significance levels ($r = 0.623$, $p\text{-value} < 0.001$) and ($r = 0.565$, $p\text{-value} < 0.001$) respectively Stepwise regression analysis revealed the organizational support variable; management and organization climate variables responsibility, and unity could join predict the performances of public health personnel under the primary care quality and outcome framework at Sub-District Health Promoting Hospital criteria, 45.9 percentage

Keywords: *Organizational Support, Organization Climate, Quality and Outcome Framework, Public Health Personnel, Sub-District Health Promoting Hospital*

(1) **Corresponding author** Public Health
Technical Officer Kud-jok Sub-District
Health Promoting Hospital,
Phukhieo Chaiyaphum Province
(Tel: 086-8768124, email:
name_sso@hotmail.com)

(2) Department of Public Health
Administration Health Promotion Nutrition,
Faculty of Public Health,
Khon Kaen University

บทนำ

กระทรวงสาธารณสุขได้มีการดำเนินการทำแผนยุทธศาสตร์ระยะ 20 ปี โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนมีสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน ภายใต้การดำเนินงานความเป็นเลิศ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ด้านการบริการเป็นเลิศ ด้านบุคลากรเป็นเลิศ ด้านบริหารเป็นเลิศ ธรรมนูญสุขภาพซึ่งในระบบบริการสุขภาพถ้วนหน้า การบริการปฐมภูมิมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นบริการด้านสุขภาพพื้นฐานที่ประชาชนควรจะได้รับ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ คือ การปฏิบัติตามกรอบแนวคิดที่นำคุณภาพและผลลัพธ์ของการให้บริการมาเชื่อมโยงกับกลไกการเงิน เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาของกลไกการจ่ายที่สะท้อนถึงสมรรถนะของการให้บริการ เช่น ควบคุมความรุนแรงของโรคหรือปัญหาสุขภาพ การลดภาวะแทรกซ้อน การดำเนินงานให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เป็นต้น การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ แบ่งระดับตัวชี้วัด แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1) ตัวชี้วัดกลาง เป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญระดับประเทศ เป็นการบูรณาการระหว่าง สปสช. กระทรวงสาธารณสุข, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่ง สปสช.เขตทุกเขตต้องนำไปใช้เหมือนกัน 2) ตัวชี้วัดระดับพื้นที่ โดยคณะกรรมการพัฒนาบริการปฐมภูมิระดับเขตเลือกตามรายการที่ตัวชี้วัดพื้นที่กำหนดหรือเพิ่มเติม ตามความจำเป็นของปัญหาและบริบทของพื้นที่รับผิดชอบ โดยต้องผ่านการได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพระดับเขต (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2559) ปีงบประมาณ 2560 สปสช.กำหนดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพในหน่วยบริการ โดยกำหนดให้มีตัวชี้วัดกลางไม่เกิน 10 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระดับพื้นที่ไม่เกิน 5 ตัวชี้วัด โดยมีการวัดผลงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ดังนี้ 1) มีการจัดทำรายละเอียดตัวชี้วัด (Key Performance Indicators Template: KPI) ตัวชี้วัดกลาง และตัวชี้วัดระดับพื้นที่ตาม สปสช. กำหนด 2) กำหนดช่วงค่าคะแนน แบ่งเป็น ตัวชี้วัดกลางใช้ช่วงคะแนนตามตัวชี้วัดที่ สปสช. ส่วนกลางกำหนด ส่วนตัวชี้วัดระดับพื้นที่ที่กำหนดช่วงค่าคะแนน กรณีตัวชี้วัดระดับเขตบริการสุขภาพกำหนดช่วงค่าคะแนนได้

เอง 3) การใช้ข้อมูลให้ใช้ของกระทรวงสาธารณสุขและสปสช.เป็นหลัก 4) การจัดสรรให้หน่วยบริการในระดับปฐมภูมิภายใต้วงเงินระดับเขต ใช้ผลงานบริการเป็นรายไตรมาสในการจัดสรร โดยงวดที่ 1 ร้อยละ 50 งวดที่ 2 ร้อยละ 50 ทั้งนี้ต้องตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการหลักประกัน สุขภาพระดับเขต (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2560)

จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา พบว่า โครงการงบประมาณตามตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิคือการจัดสรรงบประมาณเพื่อมุ่งเน้นสถานพยาบาลให้จัดบริการปฐมภูมิที่มีคุณภาพ และได้ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดที่กำหนด ซึ่งการศึกษาในปี 2558 พบว่า ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและผลงานบริการได้จริง (จันทนา พัฒนภัส, 2559) การดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก (รัชนิกร อะโน & ประจักษ์ บัวผัน, 2558) การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่น พบว่า การปฏิบัติงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก (ศุภชัย หมื่นมา & ประจักษ์ บัวผัน, 2557) ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรนั้น ต้องเริ่มจากตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับแต่ละงาน สิ่งที่สำคัญ คือ การสร้างบรรยากาศองค์การที่ดีและเหมาะสม จะช่วยให้เกิดการปฏิบัติงาน ซึ่งมีผลกับแรงจูงใจของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน นอกจากบรรยากาศองค์การที่ดีแล้ว ยังมีปัจจัยด้านอื่นที่สำคัญ คือ การสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงานซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องมาสนับสนุนการปฏิบัติงาน จะประกอบกันด้วยหลายปัจจัย ต่อไปนี้ 1) บุคลากร (Man) 2) งบประมาณ (Money) 3) วัสดุอุปกรณ์ (Material) 4) วิธีบริหารจัดการ (Method) ซึ่งสิ่งดังกล่าวเป็นปัจจัยทางการบริหารที่สำคัญ เรียกว่า “4 Ms” (ทองหล่อ เดชไทย, 2545) และยังมีปัจจัยที่จะช่วยเสริมการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ อีก 2 ปัจจัย คือ 5) ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน 6) เทคโนโลยีและสารสนเทศ (ประจักษ์ บัวผัน, 2558) เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความสำเร็จ งานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า โดยรวมการสนับสนุนจากองค์กรด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตาม

มาตรฐานของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอ จังหวัดอุดรธานี (พรพิมล จิตธรรมนา & ชนะพล ศรีฤาชา, 2558) โดยรวมการสนับสนุนจากองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง กับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคใช้เลือดออกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดมหาสารคาม (สิทธิพร นามมา & สุรศักดิ์ ช้องปรุ่ง, 2557) จังหวัดชัยภูมิกำหนดให้มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดกลาง 6 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดเขต 5 ตัวชี้วัด การปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดที่ยังไม่ได้ตามเกณฑ์ ยกตัวอย่าง ตัวชี้วัดกลาง คือ หญิงมีครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกภายใน 12 สัปดาห์ เป้าหมายร้อยละ 60 ภาพรวมหน่วยบริการสุขภาพในจังหวัดชัยภูมิ ปฏิบัติงานได้ร้อยละ 49.96 ความครอบคลุมการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี 30-60 ปี ภายใน 5 ปี ตามเกณฑ์เป้าหมายร้อยละ 60 ภาพรวมหน่วยบริการสุขภาพในจังหวัดชัยภูมิปฏิบัติงานได้ร้อยละ 44.47 (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ, 2560ก) โดยพบว่าหลายตัวชี้วัดยังไม่ได้ตามที่กำหนด ซึ่งจะมีผลในเรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ปฏิบัติงานหน่วยบริการ และมีผลต่อการจัดบริการที่ครอบคลุมต่อประชากรเป้าหมาย และส่งผลต่อการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ เหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา บรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานในองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณร่วมกับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2561 ถึงวันที่ 30

มิถุนายน 2561 ผ่านการอนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 เลขที่ HE612155

ประชากรที่ทำการศึกษาค้างนี้ คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 748 คน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ, 2560ข) โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานของ Cohen (1988) คำนวณได้ดังนี้

$$\text{สูตร } N = \frac{\lambda(1 - R_{Y.A,B}^2)}{R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.A}^2} + w \dots\dots\dots (1)$$

เมื่อ

$$\lambda = \lambda_L - \frac{1/v_L - 1/v}{1/v_L - 1/v_U} (\lambda_L - \lambda_U) \dots\dots\dots (2)$$

$R_{Y.A,B}^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Full Model

$R_{Y.A}^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Reduce model ($R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.B}^2$)

$R_{Y.B}^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่เปลี่ยนแปลง (R^2 Change)

λ คือ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตัวแปรอิสระและอำนาจการทดสอบ

w คือ จำนวนตัวแปรอิสระนอกเหนือจากตัวแปรที่ต้องการทดสอบ

u คือ จำนวนตัวแปรอิสระที่ต้องการทดสอบ (เขต B) เท่ากับ 1 ตัวแปร

v คือ ค่าที่ได้จาก $v = N - u - w - 1$

หลังจากแทนค่าในสมการได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยแยกกลุ่มประชากรแต่ละวิชาชีพ ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข เจ้าพนักงานสาธารณสุข เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขและ แพทย์แผนไทย แล้วทำการหาสัดส่วนขนาดตัวอย่างจากกลุ่มประชากรของแต่ละสายวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน โดยการเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ อย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จากโซนเหนือและโซนใต้อย่างละ 6 คน

และเป็นผู้มีความยินดีและเต็มใจให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 ชุดแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 8 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามบรรยากาศองค์การ 9 มิติ จำนวน 45 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นคำถามการสนับสนุนจากองค์การ 6 ด้าน จำนวน 33 ข้อ ส่วนที่ 4 เป็นคำถามการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ประกอบด้วยตัวชี้วัดกลาง 6 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดเขต 5 ตัวชี้วัด จำนวน 17 ข้อ ส่วนที่ 5 เป็นคำถาม ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความ และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 วิเคราะห์ความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช ด้านบรรยากาศองค์การ 0.96 การสนับสนุนจากองค์การ 0.97 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ 0.92 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ชุดที่ 2 ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus Group Guideline) ประเด็นการสนทนากลุ่ม ไว้ 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับ

บรรยากาศองค์การ ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์การ ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของ ซึ่งทั้ง 3 ส่วนเป็นคำถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งในการเก็บแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยจะทำการเก็บแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ โดยได้แนบซองจดหมายที่ติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัยโดยตรง และนัดหมาย วัน เวลา การเก็บแบบสอบถามคืน โดยมีกำหนด 20 วัน หากได้กลับคืนมาจำนวนน้อย ผู้วิจัยดำเนินการส่งจดหมายติดตามแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทางไปรษณีย์อีกครั้ง กรณีการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะนัดวันสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 12 คน ล่วงหน้าและส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการสนทนากลุ่มและแจ้งหัวข้อในการดำเนินการสนทนากลุ่ม ให้ทราบเพื่อขอความร่วมมือก่อนดำเนินการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 1 สถิติเชิงพรรณนา คือ 1) คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน การฝึกอบรมเรื่องตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ กรณีตัวแปรแจกแจงนับใช้สถิติในการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) 2) ระดับบรรยากาศองค์การ ระดับการสนับสนุนจากองค์การ และระดับการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ กรณีข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ ในกรณีข้อมูลมีการแจกแจงไม่ปกติใช้สถิติค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุด (Maximum) และ ค่าต่ำสุด (Minimum)

3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา ส่วนที่ 2 สถิติเชิงอนุมาน คือ 1) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของบรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ โดยใช้สถิติของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) หรือการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามทีละคู่ (Bivariate Analysis) ซึ่งตัวแปรทั้งสองตัวนั้นจะต้องมีระดับการวัดไม่ต่ำกว่าช่วงสเกล (Interval Scale) หรืออัตราส่วนสเกล (Ratio Scale) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์จับคู่กับตัวแปรตามทีละตัว ได้แก่ การหาความสัมพันธ์ของบรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ โดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแบบสองหาง (Two-tailed) และกำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) ที่ 0.05 ถ้าค่า p-value น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม แต่ละคู่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ถ้าค่า p-value มากกว่า 0.05 แสดงว่า ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามคู่ นั้นไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงต่อกัน แต่อาจมีความ

สัมพันธ์ในรูปแบบอื่น สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบ่งตามเกณฑ์ ของอิลิปสัน เคริท (Elifson, 1990) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1

ใช้สถิติ Stepwise Multiple Linear Regression Analysis หรือการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate Relationship) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปที่มีผลต่อตัวแปรตามตัวเดียววิเคราะห์เพื่อหาบรรยากาศองค์การ และการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้แก่ ข้อมูลด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ข้อมูลบรรยากาศองค์การ ข้อมูลการสนับสนุนจากองค์การ ข้อมูลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะมาสรุปแล้ววิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมาสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ ตัวแปรต้นคำถามเกี่ยวกับการบรรยากาศองค์การ 9 มิติ ประกอบด้วย มิติโครงสร้างองค์การ มิติความรับผิดชอบ มิติการให้รางวัล มิติความเสี่ยงภัยในงาน มิติความอบอุ่น มิติการสนับสนุน มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิติความขัดแย้ง มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศองค์การของ Litwin & Stringer (1968) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) โดยมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (สำเร็จ จันทรสวรรณ & สวรรณ บัณฑวน, 2547) (5, 4, 3, 2, 1) มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) 5 ระดับ ตามแบบมาตรวัดของ Likert (1967) และตัวแปรต้น คำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์การ ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการบริหารจัดการ เวลาในการปฏิบัติงาน และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้แนวคิดของทองหล่อ เดชไทย (2545) และประจักษ์ บัวผัน (2558) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) โดยมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, 1) Likert (1967) ตัวแปรตาม เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดกลาง 6 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดเขต 5 ตัวชี้วัด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) โดยมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, 1) มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval scale) 5 ระดับ ตามแบบมาตรวัดของ Likert (1967)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.6 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 34.8 โดยมีอายุเฉลี่ย 37.23 ปี (S.D.=9.39 ปี) สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 63.23 สำเร็จปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 63.2 มีตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 36.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 27,439 บาท ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ 21-30 ปี ร้อยละ 70.3

2. ระดับบรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับบรรยากาศองค์การทั้ง 9 มิติ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.92 คะแนน (S.D.=0.53) และเมื่อพิจารณารายมิติ พบว่า มิติโครงสร้างองค์การ มิติความรับผิดชอบ มิติการให้รางวัล มิติความเสี่ยงภัยในงาน มิติความอบอุ่น มิติการสนับสนุน มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิติความขัดแย้ง มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอยู่ในระดับมาก โดยมีมิติโครงสร้างองค์การ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ย 4.24 คะแนน (S.D.=0.59) ส่วนมิติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มิติการให้รางวัล ค่าเฉลี่ย 3.65 คะแนน (S.D.=0.70)

3. ระดับการสนับสนุนจากองค์การในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับการสนับสนุนจากองค์การทั้ง 6 ด้าน

อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.82 (S.D.=0.56) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านวิธีการบริหารจัดการ ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.86 คะแนน (S.D.=0.62) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากร ค่าเฉลี่ย 3.76 คะแนน (S.D.=0.60)

4. ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.96 คะแนน (S.D.=0.48) เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวชี้วัดกลาง ค่าเฉลี่ย 3.96 คะแนน (S.D.=0.53) โดยตัวชี้วัดกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานคัดกรองเบาหวาน โดยการตรวจระดับน้ำตาลในเลือดในประชาชนอายุ 35-74 ปี ครบตามเป้าหมาย ค่าเฉลี่ย 4.15 คะแนน (S.D.=0.81) รองลงมาคือ ใช้จ่ายปฏิชีวนะในผู้ป่วยโรคติดเชื้อทางเดินหายใจเท่าที่จำเป็น ค่าเฉลี่ย 4.15 คะแนน (S.D.=0.79) และใช้จ่ายปฏิชีวนะในผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันเท่าที่จำเป็น ค่าเฉลี่ย 4.12 คะแนน (S.D.=0.82) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกภายใน 5 ปีให้แก่สตรีอายุ 30-60 ปี ค่าเฉลี่ย 3.76 คะแนน (S.D.=0.85) รองลงมาคือ ตัวชี้วัดเขต อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.96 คะแนน (S.D.=0.52) เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ค่าเฉลี่ย 4.08 คะแนน (S.D.=0.73) รองลงมาคือ การตรวจประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 9,18,30 และ 42 เดือน ได้ครอบคลุมทุกคน ค่าเฉลี่ย 4.05 คะแนน (S.D.=0.64) และ เด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าจะได้รับการดำเนินการแก้ไขทุกคน ค่าเฉลี่ย 4.01 คะแนน (S.D.=0.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีแนวทางการดำเนินงาน เมื่อซังน้ำหนักเด็กนักเรียนที่อายุตั้งแต่ 5 ปีถึง 14 ปีแล้ว พบว่าเด็กมีภาวะเริ่มอ้วนหรืออ้วน ค่าเฉลี่ย 3.83 คะแนน (S.D.=0.72)

5. บรรยาการองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์

คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

บรรยาการองค์การ มิติโครงสร้างองค์การ มิติความรับผิดชอบ มิติการให้รางวัล มิติความเสี่ยงภัยในงาน มิติความอบอุ่น มิติการสนับสนุน มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิติความขัดแย้ง มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ($r=0.623$, $p\text{-value}<0.001$) ดังตารางที่ 1

การสนับสนุนจากองค์การ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านวิธีการบริหารจัดการ ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ($r=0.565$, $p\text{-value}<0.001$) ดังตารางที่ 2

6. บรรยาการองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ

พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ได้แก่ การสนับสนุนจากองค์การ ด้านการบริหารจัดการ ($p\text{-value}<0.001$) บรรยาการองค์การ มิติความรับผิดชอบ ($p\text{-value}<0.001$) และมิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ($p\text{-value}=0.005$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพ และผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัด ชัยภูมิ ได้ร้อยละ 45.9 ดังตารางที่ 3

7. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากการสนทนากลุ่มของตัวแทนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแต่ละโซนจำนวน 12 คน พบว่า การปฏิบัติงานมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน แต่ผู้รับผิดชอบก็ไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งการมอบหมายงานบางครั้งยังไม่ตรงกับหน้าที่ขึ้นอยู่กับบริบทและจำนวนบุคลากรในแต่ละหน่วยงาน และด้วยภาระงานที่มากเกินไปทำให้การปฏิบัติงาน ที่รับผิดชอบยังไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้ ซึ่งปัจจุบันภาระงานเจ้าหน้าที่แต่ละคนค่อนข้างมาก ทำให้เกิดความช่วยเหลืองานซึ่งกัน

และกันน้อย ต่างคนต่างรับทำของตนเอง ซึ่งการบริหารจัดการบางอย่างทั้งหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนมีข้อจำกัดเรื่องของระเบียบต่างๆ ทำให้การบริหารจัดการล่าช้า ซึ่งผู้ปฏิบัติต้องวางแผนและจัดทำแนวทางในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อที่บริหารจัดการงานให้บรรลุตามเกณฑ์การปฏิบัติงานและมีความครอบคลุม และหน่วยงานควรจัดแผนเพิ่มอัตรากำลัง กำหนดคนให้เหมาะสมกับภาระงานและแผนพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

บทสรุปและอภิปรายผล

บรรยากาศองค์การ พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ($r=0.623$, $p\text{-value}<0.001$) เนื่องจากบรรยากาศองค์การนั้น เป็นลักษณะของสภาพแวดล้อมในการทำงาน สภาพขององค์การ กลุ่มต่างๆ หรือผู้ที่ปฏิบัติงานสามารถรับรู้ได้โดยสมาชิก มีการรับรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีผลต่อการแสดงพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องในระดับเดียวกันงานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว (บุรภาพ จันทโร, 2560; กุลจิรา แซ่มสีม่วง, 2560) และยังพบว่าเนื่องจากบริบทของพื้นที่การปฏิบัติงานที่ต่างกัน ทำให้สอดคล้องในระดับที่แตกต่างกับงานวิจัยที่ผ่านมา และบรรยากาศองค์การ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงาน องค์การที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (สุตารัตน์ โคตรธนู & ชนะพล ศรีฤาชา, 2560) การสนับสนุนจากองค์การ พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ($r=0.565$, $p\text{-value}<0.001$) จะเห็นว่าการปฏิบัติงานให้ตรงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ผู้ปฏิบัติจะต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์การในด้านต่างๆ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องในระดับเดียวกันงานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว (สมาลี ลารังสิต & ประจักษ์ บัวผัน, 2557) เนื่องจากบริบทที่ต่างกัน การจัดสรรวัสดุงบประมาณที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้มีผลต่อการการสนับสนุนจากองค์การ จึงสอดคล้องในระดับที่แตกต่างกับงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งพบว่า ภาพรวมของการสนับสนุนจากองค์การ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (พิมพ์วรา สิงห์วิวัฒน์ & ประจักษ์ บัวผัน, 2557)

บรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการดังนี้ การสนับสนุนจากองค์การ ด้านการบริหารจัดการ ($p\text{-value}<0.001$) บรรยากาศองค์การ มิติความรับผิดชอบ ($p\text{-value}<0.001$) และ มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ($p\text{-value}=0.005$) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพ และผลงานบริการปฐมภูมิ ได้ร้อยละ 45.9 การสนับสนุนจากองค์การ ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการวางแผนจัดการทรัพยากร วางแผนการปฏิบัติงานที่เหมาะสม การประสานงานภายในและภายนอกองค์การ การมีโครงสร้างสายบังคับบัญชาชัดเจน มีการมอบหมายงานตามขอบเขตวิชาชีพ การควบคุมกำกับ และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งผลการศึกษาค้นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว (กุลจิรา แซ่มสีม่วง, 2560) และบรรยากาศองค์การ มิติความรับผิดชอบ พบว่าการที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบ และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน ทำให้การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ บรรลุตามเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การที่ผู้ปฏิบัติงานรับรู้เกี่ยวกับการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ตลอดจนการเป็นสมาชิกที่ดี (Litwin & Stringer, 1968) ซึ่งจะทำให้เกิดความรัก ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานจึงส่งผลให้การปฏิบัติงานให้บรรลุได้

ข้อเสนอแนะหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อให้เกิดความสอดคล้องตามบริบทของแต่ละพื้นที่
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์จนเกิดความสำเร็จและได้อบรมสั่งสอนให้

ความรู้ตลอดหลักสูตร ตลอดจนนายแพทย์สาธารณสุข ในจังหวัดชัยภูมิ ที่ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี
จังหวัดชัยภูมิผู้ประสานงานแต่ละอำเภอ ผู้ตอบแบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

- กุลจิรา แซ่มสีม่วง. (2560). **บรรยากาของค์การและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรณิต แก้วกั้ววาล และคณะ. (2554). **ตำราการวิจัยทางคลินิก**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- จันทนา พัฒนเกสซ์. (2559). **โครงการพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพบริการปฐมภูมิในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ระยะที่ 1**. นนทบุรี: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- ทองหล่อ เดชไทย. (2545). **หลักการบริหารสาธารณสุข** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์.
- บุรภาพ จันทรโิ. (2560). **คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาของค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานการบริหารเวชภัณฑ์และงานบริการเภสัชกรรมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองคาย**. รายงานการศึกษาระดับปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประจักษ์ บัวผัน. (2558). **หลักการบริหารสาธารณสุข** (พิมพ์ครั้งที่ 4). ขอนแก่น: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรพิมล จิตธรรมนา, & ชนะพล ศรีธาดา. (2558). การสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอ จังหวัดอุดรธานี. **วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น**, 22(1), 9-21.
- พิมพ์วรา สิงห์วิวัฒน์, & ประจักษ์ บัวผัน. (2557). การประเมินการปฏิบัติงานของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์. **วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข**, 8(3), 267-280.
- รัชนิกร อะโน, & ประจักษ์ บัวผัน. (2558). การดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. **วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ**, 8(2), 117-127.
- ศุภชัย หมื่นมา และประจักษ์ บัวผัน. (2557). การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. **วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)**, 14(2), 71-84
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ. (2560ก). **สรุปรายงานการประชุมอนุกรรมการหลักประกันสุขภาพระดับเขต (อปสข.) ครั้งที่ 9/2560**. ชัยภูมิ: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ. (2560ข). **รายงานสรุปผลตรวจราชการเขต 9 ครั้งที่ 2/2560**. ชัยภูมิ: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2559). **คู่มือบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559**. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2560). **แนวทางการดำเนินงานบจ่ายตามตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ปีงบประมาณ 2560**. กรุงเทพฯ: สำนักสนับสนุนเครือข่ายระบบบริการปฐมภูมิ.
- สำเริง จันทรสุวรรณ, & สุวรรณ บัวทวน. (2547). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิทธิพร นามมา, & สุศักดิ์ ฆ้องปรุง. (2557). การสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดมหาสารคาม. **วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น**, 21(2), 9-21.
- สิริสา เทียมทัน. (2560). **ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ในตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุดารัตน์ โคตรธนู, & ชนะพล ศรีธาดา. (2560). **บรรยากาของค์การที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังตามมาตรฐานหน่วยบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เครือข่ายบริการสุขภาพมัญจาคีรี-โคกโพธิ์ชัย จังหวัดขอนแก่น**. **วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ**, 10(1), 181-190.
- สมาลี ลารังสิต, & ประจักษ์ บัวผัน. (2557). การปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. **วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)**, 14(3), 67-80.
- Elifson, K.W. (1990). **Fundamentals of social statistics**. New York: McGraw-Hill.

[illegible]